

Nota van B&W

Onderwerp

Bestuurlijke verantwoordelijkheden Maatschappelijke Opvang/Verslavingsbeleid

Portefeuille H. van der Molen
Auteur Dhr. G. Spijker
Telefoon 5115584
E-mail: gspijker@haarlem.nl
Reg.nr. MO/owg 2006/989
GEEN bijlagen kopiëren
B & W-vergadering van 5 september 2006

Bestuurlijke context

De verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke opvang en het verslavingsbeleid is in Nederland neergelegd bij een 43-tal centrumgemeenten, waar Haarlem ook toe behoort.

De centrumgemeenten ontvangen hiervoor middelen die tot 2005 werden toegekend via de rijksdoeluitkering Maatschappelijke Opvang/Verslavingsbeleid (MO/VB). Vanaf 2005 maken de middelen MO/VB deel uit van de Brede Doeluitkering sociaal, integratie en veiligheid (BDU). Deze middelen worden ingezet om de GSB-afspraken tussen Haarlem en het rijk ten uitvoer te brengen.

In het coalitieprogramma is aangegeven dat op korte termijn de bestuurlijke verantwoordelijkheden voor de beleidsterreinen MO/VB versterkt dienen te worden.

Met de fusie op 1 januari 2002 van de GGDen Zuid- en Midden-Kennemerland heeft Haarlem de uitvoeringstaken op het terrein van de MO/VB overgedragen aan de HDK/GGD Kennemerland.

In onderling overleg met De HDK gaat de gemeente Haarlem vanaf 1 januari 2007 de bestuurlijke verantwoordelijkheid als centrumgemeente voor deze beleidsterreinen weer volledig op zich nemen.

Haarlem blijft de gemeenten in Kennemerland actief betrekken bij het ontwikkelen van het beleid en de uitvoering van deze centrumtaken.

Communicatieparagraaf: het college wil dat de commissie kennisneemt van dit besluit omdat Haarlem vanaf 2007 weer zelf de directe uitvoering van de GSB-afspraken ter hand neemt, de Prestatieplannen van het Leger des Heils en Brijder Verslavingszorg vaststelt en de subsidies voor kleinere projecten en cliënteninitiatieven toekent.

B&W-besluit:

1. Het college besluit om de bestuurlijke verantwoordelijkheid als centrumgemeente voor de beleidsterreinen MO/VB vanaf 1 januari 2007 weer volledig op zich te nemen
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties
3. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit
4. De commissie Samenleving ontvangt het besluit van het college ter informatie.

Bestuurlijke verantwoordelijkheden Maatschappelijke Opvang/Verslavingsbeleid

1. Grote stedenbeleid 2005-2009

De verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke opvang en het verslavingsbeleid is in Nederland sinds 1997 neergelegd bij een 43-tal zgn. centrumgemeenten, waar Haarlem ook toe behoort.

Sinds 1997 is Haarlem centrumgemeente voor de maatschappelijke opvang voor de gemeenten in Zuid-Kennemerland; in 2001 uitgebreid met de gemeenten in Midden-Kennemerland. Op het terrein van het verslavingsbeleid was er al sprake van één regio (inclusief de gemeente Castricum) sinds 1994.

De centrumgemeenten ontvangen hiervoor middelen die tot 2005 werden toegekend via de rijksdoeluitkering Maatschappelijke Opvang/Verslavingsbeleid (MO/VB). De middelen MO/VB van de voormalige centrumgemeente Beverwijk zijn hier vanaf 2001 aan toegevoegd.

Voor de GSB-periode 2005-2009 maken de middelen MO/VB – budget in 2006 circa 2,6 miljoen euro - deel uit van de Brede Doeluitkering sociaal, integratie en veiligheid (BDU). Deze middelen worden ingezet om de GSB-afspraken tussen Haarlem en het rijk ten uitvoer te kunnen brengen.

Op het beleidsterrein *Zorgzame samenleving* heeft de gemeente Haarlem de volgende afspraken met het rijk gemaakt:

1. de gemiddelde verblijfsduur in de maatschappelijke opvang is eind 2009 met 20% terug gebracht;
2. het aantal cliënten dat per jaar feitelijk door de ambulante verslavingszorg wordt behandeld is 1774
3. Van 577 cliënten wordt het aantal reguliere behandelingen per jaar door de ambulante verslavingszorg afgesloten.

2. Coalitieprogramma

In het programma van de coalitiepartners is aangegeven dat op korte termijn de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke opvang en verslavingszorg versterkt dient te worden. In deze notitie wordt aangegeven hoe de bestaande verantwoordelijkheden zijn verdeeld en wordt een voorstel gedaan voor een versterking van de bestuurlijke verantwoordelijkheden van de gemeente Haarlem.

3. Huidige verdeling van bestuurlijke verantwoordelijkheden

Op 1 januari 2002 zijn de GGDen, Zuid-Kennemerland (ZK) en Midden-Kennemerland (MK) gefuseerd in de GGD Kennemerland, als onderdeel van de Hulpverleningsdienst Kennemerland (HDK). Tot 2002 was de GGD, als afdeling van de gemeente Haarlem, verantwoordelijk voor de volksgezondheidstaken van de gemeente Haarlem. Hiertoe behoorden ook de beleidstaken op het gebied van de maatschappelijke opvang en het verslavingsbeleid. Met de bestuurlijke overdracht van de GGD naar de HDK heeft Haarlem de taken op het terrein van de maatschappelijke opvang (met uitzondering van vrouwenopvang en de opvang van zwerfjongeren) en het verslavingsbeleid overgedragen aan de HDK/GGD Kennemerland, inclusief de doeluitkering MO/VB en eigen middelen van Haarlem. De overdracht van taken en bevoegdheden houdt onder meer in dat de Prestatieplannen met het Leger des Heils en de Brijder Verslavingszorg met en door de HDK worden afgesloten en niet meer met de gemeente Haarlem. Daarnaast worden door de HDK subsidies toegekend voor een aantal kleinere projecten en cliënteninitiatieven die een bijdrage leveren aan de maatschappelijke opvang en het verslavingsbeleid. Haarlem is overigens wel de eindverantwoordelijkheid blijven houden als centrumgemeente voor de besteding van de rijksmiddelen en legt daarover verantwoording af aan het rijk. Met name in de nieuwe GSB-periode gaat de bestaande taakverdeling tussen Haarlem en de HDK wringen. De HDK moet nu met Haarlem komen tot afspraken over de uitvoering van de GSB-afspraken, en moet op haar beurt dat weer doen met instellingen zoals de Brijder Verslavingszorg en het Leger des Heils.

Tot slot is Haarlem zelf verantwoordelijk gebleven voor de lokale beleidsontwikkeling. Voorbeelden zijn de realisatie van de gebruiksruimte in november 2005 en de visienota harddrugverslaafden.

Deze grote complexiteit in bestuurlijke verantwoordelijkheden brengt risico's met zich mee, maar ook onduidelijkheid naar partners. Een hervervorming is noodzakelijk.

4. Terugnemen centrumtaken HDK/GGD naar Haarlem

Het niet behalen van de rijksafspraken impliceert maatschappelijke, bestuurlijke en financiële risico's in 2009 voor de gemeente Haarlem. Immers, op dat moment moet met het rijk "afgerekend" worden. De HDK beschikt niet over voldoende sturingsinstrumenten om de prestaties waar te kunnen maken. Dat geldt in het bijzonder voor doorstroming in de maatschappelijke opvang. Om de doorstroming te bevorderen is enerzijds begeleiding van cliënten nodig en anderzijds zijn daar woningen/opvangvoorzieningen voor nodig en een gezonde financiële situatie van de cliënt. Op deze laatste factoren kan de HDK nauwelijks invloed uitoefenen. De HDK en de gemeente Haarlem zijn in onderling overleg tot de conclusie gekomen dat het beter is dat de gemeente Haarlem de bestuurlijke verantwoordelijkheid als centrumgemeente weer volledig op zich neemt.

Geconstateerd is dat raad van de gemeente Haarlem in 2002 voor de overdracht van de MO/VB taken aan de HDK geen delegatie- of mandateringsbesluit heeft genomen. De MO/VB taken zijn niet separaat benoemd in de gemeenschappelijke regeling. Een formeel besluit om de gemeenschappelijke regeling aan te passen of een delegatie- of mandateringsbesluit te herzien, behoeft daarom niet genomen te worden.

Het is evident dat Haarlem de gemeenten in Kennemerland actief blijft betrekken bij het ontwikkelen van het beleid en de uitvoering van haar centrumtaken. Deze betrokkenheid kan gerealiseerd worden door het Portefeuillehouders Overleg Gezondheid tijdig en goed te betrekken bij de uitvoering van de Haarlemse taken.

5. Financiële en formatieve paragraaf

Formatie dan wel financiële dekking van de betreffende personele inzet komt mee terug vanuit de HDK conform eerder gemaakte afspraken. Daarbij gaat het om 0,24 fte. Over de personele inzet ten aanzien van deze taken binnen de afdeling OWG van de sector MO zal bij het bestedingprogramma GSB 2007 worden ingegaan.

6. Overleg en communicatie

- 18 april 2006	vooraankondiging in het Ambtelijk Overleg Gezondheid
- 8 mei 2006	vooraankondiging in Portefeuillehouders Overleg Gezondheid
- 5 september 2006	bespreking in het Ambtelijk Overleg Gezondheid
- 5 september 2006	besluit door het college van B&W van Haarlem
- 21 september 2006	bespreking in Portefeuillehouders Overleg Gezondheid
- 28 september 2006	Raadscommissie Samenleving van Haarlem
- 16 oktober 2006	Dagelijks Bestuur HDK
- 2 november 2006	Algemeen Bestuur HDK